

DE KIEVITSBLOEM.

(Fritillaria meleágris).

In de laatste helft van April en de eerste van Mei bloeit op een drassig weiland vlak bij Zwolle de in ons land zoo zeldzame Kievitsbloem en wel in verrassende hoeveelheid. De kinderen, die omstreeks die tijd naar het „bloemenlandje“ trekken om er wilde „tulpen“ te plukken, zooals zij de kievitsbloem noemen, komen met geheele bossen terug. Het Weezenland (zoo heeten de wandelweg langs het weiland, en het land tevens) heb ik eens bezaaid gevonden met afgeplukte en weggegooiden bloemen.

Aan het aantal exemplaren, dat op het Weezenland groeit, schijnt dat plukken weinig schade te doen; verleden jaar ten minste was de hoeveelheid bloemen niet merkbaar minder dan jaren geleden. De kinderen plukken alleen de bloemen bij de steel af en laten de bol en een gedeelte der bladeren ongemoeid; daardoor ontwikkelen zich de nieuwe bollen misschien wel sterker, dan zonder die plukkerij „en masse“ het geval zou zijn.

Slechts op enkele plaatsen van ons land is tot nu toe de kievitsbloem in het wild gevonden, en dan meestal in groote hoeveelheid op weilanden, die 's winters onder water staan. De naam staat in verband met de kleur der bloemen, die wel wat van die van een kievitsei heeft, of anders met de bloeitijd, die samenvalt met de legtijd der kieviten. Volgens sommigen is deze *Fritillaria* afkomstig uit Turkije of Palestina en zes eeuwen geleden door de kruisridders naar Europa overgebracht. Ook wordt beweerd, dat, waar nu de kievitsbloem in menigte groeit, oudtijds een kasteel moet gestaan hebben; uit de slottuin zou dan de fraaie bloem de wereld zijn ingegaan. Maar dat is tegenwoordig moeilijk meer uit te maken.

Vreemd blijft het in elk geval, dat deze plant zoo „eiland-achtig“ over ons land verspreid is; het is evenwel niet onmogelijk, dat de kievitsbloem veel meer in 't wild van ons land voorkomt dan tot nu toe bij de botanici bekend is. Zijn groeiplaats, moerassige weide, is in April niet juist een plekje, dat bij voorkeur voor een wandeling wordt

uitgekozen. Maar licht heeft iemand afgeplukte bloemen gevonden, of ze van de wal of dijk af in 't water zien staan.

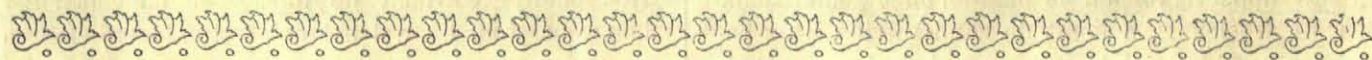
Wie van onze lezers groeiplaatsen kent, zal ons een genoegen doen, ze ons te noemen. 't Is ons hoofdzakelijk te doen, om de verspreiding van deze plant voor ons land na te gaan.

Daar vele onzer lezers, die niet bepaald aan botaniseeren doen, de plant eerder uit een teekening dan uit een beschrijving zullen herkennen, is hier *Fritillaria meleágris* op natuurlijke grootte afgebeeld. Vorm, stand en teekening van de bloem zijn zóó ongewoon, dat elke nadere aanduiding overbodig is. De kleur is licht roodachtig grijs met donker-lila vlekken, die vaak zoo regelmatig liggen, dat het geheel veel van een dambord-teekening heeft. In andere landen wordt de bloem ook wel „dambord“ genoemd. De kievitsbloem wordt tegenwoordig ook gekweekt; zoo zag ik bij Haarlem een hoekje van een bollenveld er mee bezet. Het spreekt, dat wij alleen groeiplaatsen wenschen te leeren kennen, waarbij aan kweken of verwilderen niet gedacht kan worden.

Een enkele maal komt tusschen de paarsachtige bloemen een enkele witte voor; op de illustratie is de knop, die 't meest naar rechts staat, naar een smetteloos room-wit exemplaar geteekend.

Merkwaardig is dit gewas onder anderen om de vreemde wijze van draaien, die de groeiende knop en ook de reeds hangende bloem vertoont. In een paar dagen wenden ze zich soms 180 graden om, meest van oost naar west. Doordat er maar één bloem aan de stengel hangt, is dit wenden gemakkelijk na te gaan, door stokjes bij de planten op den bodem te leggen. Ook het overbuigen en strekken van de knoppen is het nagaan waard. Wie daar eens waarnemingen over doen wil, moet maar een aantal bollen van een kweker laten komen, in de meeste catalogi komen ze voor; wie daarvan al studies gemaakt heeft, doet ons een groot genoegen met een berichtje; dan kunnen wij eens met onze aantekeningen vergelijken.

E. Hs.

15 APRIL—15 MEI.

UIT EEN DAGBOEK VAN 1896.

15 April. Pinksterbloem (*Cardamine pratensis*) en *Rubus rubrum* bloeien. Linde en Hagedoorn zijn bijna geheel groen bebladerd. Welriekend viooltje is uitgebloeid, maar vormt reeds cleistogame bloemen.

17 April. *Mahonia berberis* begint te bloeien, wordt zeer

druk bezocht door honingbijen; een meeldraad ervan, die geprikkeld was, wordt na 9 minuten weer prikkelbaar. Japansche kwee (*Cydonia Japonica*) bloeit ook al sinds eenige dagen.

18 April. Een enkel bloempje van *Anemone nemorosa*

Kievitsbloem. (*Fritillaria meleagris*)

Op natuurlijke grootte; licht roodachtig grijs, met donker-lila vlekken.